

EEUWFEST LEERLINGEN BASISCHOOL NIEUW HEETEN KRUIPEN IN DE HUID VAN OT EN SIEN

‘Ze waren vroeger heel streng, je mocht niks’

Griffels, houten schoolbanken en leesplankjes. Leerlingen van de jubilerende Sint Jozefschool in Nieuw Heeten doken deze week honderd jaar terug in de tijd van aap-nootmies, Ot en Sien en de beruchte plak. „Vroeger waren ze heel erg streng”, zegt de 11-jarige Sam.

Regien Klein Hegeman
Nieuw-Heeten

Ot en Sien, wie kent ze niet? De negentig leerlingen van de St.Jozefschool in Nieuw Heeten inmiddels wel.

Deze week staan de twee historische karakters uit een leesboek centraal en mogen de kinderen gekleed als Ot en Sien naar school. Meisjes in schorten, de jongens in korte broek met bretels. Nostalgie ten top.

Die nostalgie wordt groter wanneer je een van de klassen binnentapt waar de tijd stil heeft gestaan. Vertelplaten hangen aan de kant. Leibordjes met griffels, letterbakjes, een fles met wasbare schoolinkt en leesboekjes over Pim, Frits en Ida van Godfried Bomans zijn op tafel uitgesteld. Middenin de klas staan houten schoolbankjes waar je met twee personen in kunt schuiven. De gevreesde plak ligt op de lessenaar.

Arm op rug

In de klas klinkt een ijverig maar akelig gepiep. Het zijn de griffels die over

de leibordjes glijden. Enkele jongens en meisjes mogen het oude lesmateriaal uitproberen. „Het is een verschrikkelijk geluid”, merkt een leerling op. „Maar als je wat fout hebt gedaan, poets je het wel makkelijk weg.”

Dat geldt niet voor de kroontjes-

Als je niet met rechts schreef werd je arm op je rug vastgebonden

– Noor (9), leerling

pen. „Heel leuk hoor”, zegt Noor (9). „Maar ook best moeilijk. En je moest vroeger met rechts schrijven, deed je dat niet dan werd je arm vastgebonden op je rug. En als je niet luisterde kreeg je straf met de plak.”

„Ja, ze waren vroeger heel streng. Je mocht niks”, weet Sam (11) te vertellen. „Moest stijf naast elkaar en stil zitten. Ik kan me het bijna niet voorstellen.” En toch ging het er in die tijd zo aan toe. Ook in Nieuw-Heeten, waar de inwoners jarenlang op een school hebben gewacht, zo is in het schoolarchief terug te vinden.

„Petje af hoe ze dat voor elkaar hebben gekregen destijds”, zegt Marjo Meiberg, directeur van de

school. „Het moest in korte tijd heel snel gebouwd worden, anders was de school niet rechtsgeldig.”

We praten over 1923. De inwoners van Nieuw-Heeten hebben bij het bisdom al eerder aan de bel getrokken. Of er niet een school kan komen. ‘Bouw eerst maar eens een katholieke kerk, dan komt de school vanzelf’, luidt de reactie. Die kerk komt er. Dankzij een rijke meneer die de grond schenkt. De bomen die gekapt worden, leveren ook nog eens een flinke duit op. Maar dan breekt er grote paniek uit.

„De school moest vóór 1 juli 1923 gebouwd worden. De kerk was nog niet eens af. Die hebben ze laten zitten. Er is toen met man en macht aan die school gebouwd. Iedereen hielp mee”, vertelt Meiberg. In drie maanden tijd zijn er twee lokalen en een huis voor de hoofdmeester gebouwd en nog op tijd klaar ook. Het is precies 1 juli wanneer de schoolbel op de eerste schooldag luidt. „En de volgende dag hadden de kinderen alweer vrij”, zegt Meiberg. „De hoofdmeester was ziek geworden.”

Oude schoolbel

Het huis van de hoofdmeester staat er nog. Net als de eerste muren van het schoolgebouw. Hoe het eruitzag, is op foto's te zien die in de school hangen. Hoe anders is het nu. In de loop der jaren is de school verbouwd, het leerlingenaantal gegroeid en het lesmateriaal gemoderniseerd.

Waar de leerlingen nog even met de griffel schrijven, laden op de gang de laptops op in een laadkast. Meiberg staat zelf ook versteld hoe snel de tijd gaat. „We zijn samen terug naar de tijd van toen gegaan. Het was een geweldige week die we afsluiten met een speurtocht door het eveneens honderdjarige dorp. Wat niet is veranderd, zijn de schoolbellen. Die zijn van het eerste uur en luiden we met de hand als de lessen beginnen.”

▲ **Leren schrijven met een griffel en een leibordje met directeur Marjo Meiberg van de Sint Jozefschool in Nieuw Heeten.**

FOTO GERARD VRAKKING